

POSUDEK VEDOUCÍ PRÁCE NA BAKALÁŘSKOU PRÁCI
RUSKÁ „FEŇA“ ANEB DEKLASOVANÁ LEXIKA,
vypracovanou Nikolou Dědinovou

Již v úvodu hodnocení předkládané bakalářské práce (dále BK) je třeba poukázat na to, že máme před sebou, zejména co se týče její čtvrté a nejrozsáhlejší části (str. 34-79), výbornou, logicky promyšlenou a víceméně samostatnou studii k historii ruských argotů a jeho výzkumu v odborné literatuře, se zvláštním zřetelem na argot vězeňský. Autorka prostudovala úctyhodný seznam odborných publikací, slovníků, ale i prameny literární aj., z nichž vyvozuje, že tento složitý jazykový a sociální fenomén je historicky podmíněný (podle některých badatelů argot sahá svými kořeny až do doby raného středověku, na začátek 12. století, kdy vzniká v severní Francii s rozvojem feudálních měst), viz rozsáhlé světové války, válka občanská, stalinský režim, perestrojka, rozpad SSSR atd. Zde N.Dědinová zcela správně poukazuje na provázanost kriminálních živelů s vládní garniturou, která zejména v posledních dvou desetiletích v postsovětském prostoru eskaluje. Na základě prostudované literatury a vlastních závěrů autorka dokládá, že argot v ruském jazykově-komunikačním prostředí dnes není žádným tzv. tajným či smluveným jazykem, byť je tak historicky vnímán, ale je to velmi výrazný dynamický jazykový (sub)kód, který koexistuje s ostatními jazykovými formami a je hojně používán ve veřejném komunikačním prostoru ruštiny. Celkově vzato argot ve svém vývoji zaznamenal celou řadou sémantických posunů, mnohé argotismy pozbyly svůj snížený, vulgární charakter, srov. některé argotismy kriminálníků, které přešly do řeči dětí, školní mládeže, např. *nomеть* (odbyvat si trest ve vězení x být přítomen na vyučování); *положить* (zabít, *lépe asi* zavraždit někoho x chodit za školu) aj. (viz str. 74-76). Historickému vývoji argotu předchází uvedení do problematiky zkoumaného tématu, tedy feni, kdy autorka byla nucena důkladně si osvojit složitý terminologický aparát, na níž je její BK vystavěna, a osvětlit celou řadu důležitých termínů, které jsou velmi často synonymní, nikterak však zcela totožné (feňa, blat, blatnaja muzyka, blatnaja feňa, muzyka apod.), vyhodnotit jednotlivá tvrzení odborníků pro zkoumanou problematiku a zaujmout k nim svoje stanovisko. Zde je třeba konstatovat, že autorka si vedla skvěle, neboť prokázala schopnost velmi dobré orientace v odborné literatuře a zcela korektní citace.

Pro ucelený ráz poslední kapitoly bylo taktéž nezbytné alespoň orientačně představit funkce a druhy argotu, čehož se autorka rovněž dobře zhostila.

Bakalářská práce N.Dědinové je jednou z těch odborných studentských prací, kde již od samého počátku je patrný hluboký badatelský zájem; je to pečlivá a důsledná práce s teoretickými východisky (seznam odborné literatury čítá více než 200 položek!), z nichž autorka čerpá nejen podklady pro osvětlení zkoumané problematiky, ale i pro hlubší uvažování o odrazu snížených vrstev lexiky v jazykovém i sociálním chování jedinců, kteří ji běžně používají (kriminálníci, zločinecké živly aj.), na jedné straně, a dospívající ruská mládež, kulturní a političtí činitelé aj., na straně druhé. Je nesmírně cenným průzorem do světa ruské kriminální subkultury, jejíž jazyk zejména v posledních desetiletích vzhledem k obrovské síle všech možných médií je čím dál tím více akceptován i běžným ruským občanem. Autorka tak potvrzuje jednu z vývojových tendencí současné ruštiny, a to proces slangizace, prorůstající do všech lexikálních vrstev mluvené ruštiny.

Práce má široký interdisciplinární charakter, neboť zasahuje i oblast sociologie, psychologie, etnopsychologie apod. Vyznačuje se logickou posloupností, hloubkou a systematičností zkoumání, velmi dobrou úrovní odborného stylu s dobře argumentovanými vlastními stanovisky, obrovským množstvím ilustračního jazykového materiálu. Ne vždy lze beze zbytku souhlasit s uvedeným českým ekvivalentem (např. již zmiňované *нометь* ve slovníku kriminálníků bude mít český ekvivalent daleko sémanticky příznakovější, než ten, jenž autorka uvádí; nejspíš *sedět v chládku/lochu* (s.76) či *баланда* neznamená *řídkou kaši, ale jakoukoli špatnou polévku, resp.břečku, bryndu* (s. 18) aj.)), nicméně při absenci překladových rusko-českých slovníků argotu je tato poznámka spíše okrajová. Taktéž některé pravopisné chyby (značené přímo v textu práce) působí zbytečně rušivým dojmem.

Posuzovaná práce zcela jednoznačně svým rozsahem a zpracováním přesahuje běžný typ BP, proto je potěšující, že N.Dědinová se rozhodla ve svém odborném bádání pokračovat.

Práci jednoznačně doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit stupněm „**výborně.**“